

Programnoter.

Første gang jeg hørte Flemming Dreisig spille, var jeg meget ung og en anelse umoden. Han spillede en koncert i Odense koncerthus og på programmet var Mozart - som ikke var orgelmusik - samt Mussorgskijs udstillingsbilleder, som bestemt heller ikke er orgelmusik.

Jeg tænkte dengang, at det var da en mærkelig - omend meget meget dygtig - mand, der spillede mærkelig men udmærket musik på mit instrument. Min horisont strakte sig på det tidspunkt til at ville høre Bach og derefter mere Bach. Min verden var lille og selvfølgelig skulle jeg ikke høre "kirkemusik" i en koncertsal ved et koncertsalsorgel.

Jeg hørte Flemming spille sidste år i Musikkens hus i Aalborg. Da spillede han såmænd Carl Nielsens tredje symfoni. Den kræver normalt mere end 60 symfoniorkestermusikere, men Flemming Dreisig fik orglet til at virke som det store klangrige orkester det på mange måder også er.

Denne gang var jeg af naturlige årsager blevet ældre og en anelse mere moden og tænkte, at det var godt nok en mand med et enormt overskud, mod og musikalitet. Jeg talte med ham efter koncerten og resultatet er, at han her i dag spiller til Mariager Kirkes sidste sommerkoncert i denne omgang.

På programmet er klassisk musik af Bach (så er den stedlige organists yngre jeg glad), Mendelssohn (det lyder altid godt), samt transskriptioner - en Dreisig-specialitet - af de danske nationalklenodier Carl Nielsen og Fredrich Kuhlau (som såmænd er tysker, selvom han har komponeret musikken til Elverhøj).

Bach har skrevet en lang række store prælude og fugaer. Min gamle teorilærer sagde gerne, at den dybeste musik der er skrevet, er Bach's orgelfugaer og Mozarts klaverkoncerter. Jeg er enig.

Disse store prælude og fugaer sprænger ofte rammerne for vores danske lilleput-gudstjeneste og spilles derfor oftest som koncertmusik.

Præludium og fuga i Es-dur er et af de mest spektakulære prælude og fugaer fra Bachs hånd. Værket omkranser den samling orgelkoraler, der hedder Clavierübung dritter Teil, og er således fra komponisten hånd næppe ment til at blive spillet lige efter hinanden.

Flemming Dreisig har da også valgt at lade værket omkranse skærtorsdagskoralen Schmücke dich, o liebe Seele, som ligeledes står i Es-dur. Så ender vi med en slags italensk koncert: hurtig/kraftig - langsom/svag - hurtig/kraftig.

Præludiet er en kæmpemæssig fransk ouverture; dvs. skarpe punkterede afsnit afvekslende med fugerede afsnit, som det var kutymen ved det franske hof. Deraf navnet.

Fugaen er en historie for sig. Der er ikke bare et fugatema men hele tre temaer. Et tema for både Faderen, Sønnen og Helligånden. Ikke alene er der tre meget forskellige temaer, de kan ikke overraskende også spilles samtidig.

Teologien er, at først kommer Faderen med et langsomt nærmest royalt værdigt tema: herefter Sønnen, der efter nodebilledet at dømme, havde meget travlt de få år han virkede her på jorden. Sønnen er altid bindeleddet mellem Faderen og Helligånden, hvis tema i den afsluttende fuga næppe kunne være mere triumferende.

Mozart var ikke orgelkomponist, og han har skrevet meget musik lidt for instrumentet, selvom han flittigt studerede Bachs musik. Hans andante i F-dur er helt igennem wienerklassisk og noget ganske andet end Bach. Let og iørefaldende, men som altid med Mozart med alvoren lurende.

Af Mendelssohn seks sonater for orgel er sonaten i A-dur den eneste i kun to satser.

Satsen har som koralførelæg Luthers salme "Af dybsens nød, o Gud til dig", som spilles i pedalet mens hænderne er travlt optaget med at spille en fuga eller to ovenover. Koralførelæget omkranses af afsnit med store velklingende akkorder.

Her kunne sonaten sådan set godt slutte, men Mendelssohn lader roen sænke sig i en smuk iørefaldende 2. sats.

Om Carl Nielsens musik er blot at nævne, at det er klavermusik, der her spilles på et andet tangentinstrument.

Alle seks stykker har titler, der skulle kunne give en visse associationer. Forestil dig f.eks. hvordan en snurretop lyder udsat for tangenter og hør om det ikke passer.

Nu er der heldigvis ikke mere plads på papiret, for om Benna Moes koncert-suite fra 1971 aner jeg ganske enkelt intet. Nu har nogen jo været så flinke at sørge for Internettet; andre har været flinke at fylde det med information, og da jeg læste om Benna Moe fandt jeg en ganske interessant lille biografisk artikel, som jeg har tilladt mig at trykke på bagsiden.

Programnoterne er forfattet af den stedlige organist.

PS: For sidste gang denne sommer serveres der et glas vin/vand efter en sommerkoncert.

Vi er vel vikinger her i det høje nord, så det bliver endnu engang lige uden for kirken (jeg har dog ved hjælp af en vejrapport bestilt 16-17 grader, let nedgående sol og næsten vindstille). Tak for denne sommer.

BM var i 1930'erne særdeles aktiv både som komponist og musiker.

Hun skrev ca. 75 af sine i alt godt og vel 200 sange i denne periode, endvidere en stor mængde underholdningsmusik i form af marcher, valse, tangoer og foxtrotter.

Hendes sange, der er i den romantiske stil, er melodisk velformede og iørefaldende og spænder fra det enkle og intime til det stort anlagte og delvis gennemkomponerede. I 1933 optrådte hun for første gang i dansk radio, hvor hun sang egne sange.

Senere blev det til mange udsendelser.

Sin eneste strygekvartet skrev hun i 1934. Den blev spillet i Wien af en østrigsk kvinde-strygekvartet, ledet af violinisten Anita Ast.

I 1937 havde hun et engagement i Holberghaven i National-Scala i Kbh., og en anmelder i Nationaltidende skrev i den anledning om "Komponistinden Benna Moe, som med fin Musiksans og ladylike Holdning dirigerer egne Kompositioner."

Også på et langt senere tidspunkt fik hun anledning til at dirigere, nemlig i 1950, hvor hun i Stockholm ledede et militærorkester, der spillede hendes Orphée Marche.

BMs tilknytning til Sverige blev for alvor etableret i 1930'erne. Hun havde tidligere fået spillet flere kompositioner i svensk radio og ved folkekoncerter i bl.a. Göteborg og Hälsingborg.

I 1937 lavede hun et program i svensk radio sammen med cellisten C. Cöster, og hendes sange herfra fik en positiv modtagelse. Hun sang også ved en orkesterkoncert i Ystad i 1938, hvor hendes "välskolade mezzosopran" og "livfulla föredrag" blev berømmet.

Hun fik mange venner i Sverige, bl.a. komponisten H. Alfvén, organisten O. Olsson og malerinden Gerda Höglund.

I størsteparten af perioden 1941-48 opholdt hun sig i Sverige, hvor hun gav et væld af koncerter, bl.a. havde hun en turné i 1944, Västkostournéen, hvor hun optrådte ved kirkekoncerter 22 dage i træk.

Siden slog hun sig ned i byen Mora som stadskomponist og musikpædagog og komponerede bl.a. en kantate til Odd Fellow Logens jubilæum samt et passionsspil.

Palladiumbiografen i Kbh. havde i 1938 anskaffet et kinoorgel, og Mogens Kilde bestred jobbet som kinoorganist indtil 1948. BM, der i 1938 havde været blandt ansøgerne til stillingen, fik den nu tilbudt og sagde ja tak.

Imidlertid fik Kilde lyst til at få stillingen tilbage allerede i 1950, og BM blev manøvreret ud, hvilket skabte en bitterhed hos hende, som hun aldrig siden forvandt.

Hun fortsatte nu sin orgelkoncertvirksomhed og komponerede stadig, især orgelmusik, bl.a. Koncert-Suite, 1971, og Legend, 1980.

Hendes sidste større koncertturné fandt sted i Sverige, da hun var 84 år gammel, og hun spillede helt til sin død.

BM var ugift og levede det meste af sit voksenliv sammen med veninden, sproglærer Karla Aagaard, der førte hus for hende og støttede hende i hendes omkringrejsende tilværelse.

BMs musik er kun sjældent blevet opført efter hendes død. Men der eksisterer pladeoptagelser på mærkerne Tono og Musica med hende som kinoorganist og på Det Kgl. Bibliotek ligger der amatørbandoptagelser fra 1950'erne og 1960'erne, hvor man bl.a. kan danne sig et indtryk af hendes smukke og varme sangstemme.

Man kan måske sige, at BM spredte sin musikalitet over for mange felter: sang, orgel, kinoorgel, klaver, seriøs musik, underholdningsmusik og sågar direktion.

Men hun var først og fremmest brugsmusiker, og som sådan var hun dybt seriøs og utrættelig.

Inge Bruland